

[Erling Olsen]

kan vi meget kort sige, at vi har fået en unormal finanslov, fordi vi har villet give befolkningen en normal tilværelse. Det er sagen i en nøddeskal.

Jeg skal herefter gå over til spørgsmålene, om det nu var rigtigt af os at lade alle disse tal blive så store.

Jeg skal starte med arbejdsløshedstallet. Svaret må her afhænge af, hvem »vi« er. Hvis »vi« opfattes som værende den vestlige verden, så må svaret blive et afgjort nej. Som statsministeren bl. a. har fremhævet på det nylig afholdte topmøde i Bruxelles, har alt for mange lande ladet sig skræmme mere af inflationen end af den stigende arbejdsløshed, og det har været med til at forstærke krisen. Hvis man derimod med ordet »vi« tænker på regeringen og forligspartierne, så må svaret vel være, at vores handlingsmuligheder har været så begrænsede, at vi dårligt kunne nå til andet resultat.

Som tidligere nævnt satte den internationale konjunkturedgang, mangedoblingen af udgifterne til energiimport og nødvendigheden af at nedbringe valutaunderskuddet særlig snævre grænser for vore valutariske bevægelsesmuligheder, så snævre, at beskæftigelsespolitikken i det væsentligste måtte baseres på det indkomstpolitiske, hvor resultaterne først rigtigt viser sig på lidt længere sigt, og på en række beskæftigelsesplaner, der nok kunne bidrage til at bremse stigningen i ledigheden, men ikke kunne afstedkomme noget hurtigt, dramatisk fald i arbejdsløsheden.

Som nævnt i finansministerens fremsættelse sætter beskæftigelsesplanerne ind på områder, hvor produktionen kræver forholdsvis lidt import og sætter forholdsvis mange hænder i arbejde, og pengene hertil skaffes så ved at beskatte områder, der kræver forholdsvis megen import og sætter forholdsvis få hænder i arbejde. Herved bedres valutastillingen og beskæftigelsen samtidig, men der er jo en grænse for, hvor langt man kan nå ad den vej. Derfor er det også vigtigt, at beskæftigelsesplanerne har kunnet sætte ind på særlig udsatte områder og har kunnet hjælpe særlig udsatte grupper.

Lad mig bare nævne værftsindustrien, hvor staten har kunnet lette omstillingsproblemerne ved at fremskynde bestillingen af en række skibe, så værfterne har kunnet få et tiltrængt pusterum. Lad mig endvidere nævne endnu en gang den omfattende indsats mod

ungdomsarbejdsløsheden, og lad mig endelig nævne, at vi ved beskæftigelsesplanerne også har kunnet bidrage til at løse andre problemer end de rent beskæftigelsesmæssige. Ved f. eks. at satse hårdt på hjemmehjælpen har vi kunnet bidrage til løsningen af påtrængende sociale opgaver, og ved at støtte isoleeringsarbejder osv. har vi kunnet bidrage til at nedbringe energiforbruget. Vi har således alt i alt gjort ganske meget for at bekæmpe ledigheden, og det gør vi stadig.

En af de væsentligste grunde til, at arbejdsløshedstallet stiger, er jo også den øgede tilgang til arbejdsmarkedet. En del heraf forklares af det større antal gifte kvinder, som søger udearbejde – nogle af dem, fordi manden er blevet arbejdsløs. En anden del skyldes, at mange udlandsdanskere, der i de gode tider flygtede fra de høje skatter, i de dårlige tider vender næsen hjemad til den større tryghed.

Midt i al bekymringen over de mange, der ikke kan få arbejde, har vi da også lov til at notere, at antallet af folk, der er i arbejde, alt i alt har været stigende, ikke mindst i kraft af regeringens og forligspartiernes særlige indsats.

Lad mig herefter vende mig til betalingsbalanceunderskuddet og igen spørge, om det var rigtigt af os at lade tallet blive så stort. Hertil er for det første at sige, at vi rent faktisk har gjort en betydelig indsats for at nedbringe valutaunderskuddet, og at det også er lykkedes, og for det andet, at en yderligere reduktion af valutaunderskuddet ved en almindelig stramning af den økonomiske politik ville føre til en uantagelig stigning i ledigheden. Af det, jeg har sagt tidligere både om bruttokasseunderskuddet og underskuddet på drifts- og anlægsbudgetterne, skulle det egentlig også fremgå, at vi ikke har nogen anden udvej end at lade disse tal blive så store.

Når vi skulle vælge imellem at bremse stigningen i ledigheden og stigningen i underskuddene på de statslige budgetter, så måtte vi som socialdemokrater vælge at bremse stigningen i ledigheden.

Hvorom alting er, så store tal som dem, vi nu ser, kan vi ikke i det lange løb leve med. Hvad gør vi så? Hvordan kommer vi ud af den store arbejdsløshed, og hvordan kommer vi af med de store underskud? Det er sagt før, men det er desværre sandt: der er ikke